

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Vår ref.: IF/VIM

Oslo, 30. november 2023

FINANSFORBUNDETS INNSPILL TIL NASJONAL DIGITALISERINGSSTRATEGI

Det vises til regjeringens arbeid med ny nasjonal digitaliseringsstrategi, som bla. skal stake ut kursen for den videre digitaliseringen av offentlig sektor, legge til rette for næringsrettet digitalisering, samt ta opp grunnleggende samfunnsspørsmål. Finansforbundet takker for muligheten til å gi innspill til Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) i deres arbeid med denne strategien.

Finansforbundet er det største fagforbundet i finansnæringen med mer enn 34.000 medlemmer. Vi er opptatt av å sikre gode og forutsigbare rammebetingelser for finansnæringen, og ivareta ansattes rettigheter. Det er viktig at partene i arbeidslivet involveres på nasjonalt nivå i spørsmål som omhandler teknologiens påvirkning på arbeidslivet. Vi mener at to- og trepartssamarbeidet er nøkkelen for at Norge skal lykkes på en god og ansvarlig måte med fremtidig digitalisering.

Finansforbundet er positive til det arbeidet KDD nå gjennomfører i forbindelse med en ny nasjonal digitaliseringsstrategi. Dette er en ambisiøs strategi som har til hensikt å stake ut kursen for den videre digitaliseringen av Norge, gjennom sterkere samordning og en helhetlig politikk på tvers av sektorer. Finansnæringen i Norge har i lang tid vært en viktig bidragsyter til digitalisering. Eksempelvis har løsninger, slik som BankID, bidratt til å gjøre Norge til et av verdens mest digitaliserte samfunn.

I forbindelse med ny nasjonal digitaliseringsstrategi, fremhever Finansforbundet behovet for fokus på arbeidsliv og ansattes personvern i møte med ny teknologi og økt digitalisering. I tillegg anser vi behovet for økt kompetanse som viktig. Vi ønsker derfor å fremheve følgende tiltak som spesielt viktige for det videre arbeid med strategien:

- Evaluere og tilpasse lovverket for å sikre arbeidstakeres rettigheter i møte med kunstig intelligens og algoritmestyrte ledelse.
- Utvikling av særskilt lovgivning for behandling av personopplysninger i arbeidslivet.
- Gjøre nødvendige tilpasninger i arbeidsrettslig lovgivning og prosesslovgivningen for å sikre effektiv håndhevelse av rettighetene.
- Sikre høyere deltakelse i etter- og videreutdanning, blant annet ved å utvikle kortere og mer næringsrettede utdanningstilbud.

Ovennevnte tiltak utbroderes i vårt innspill, som også omhandler følgende områder:

1. Kunstig intelligens i norsk finansnæring
2. Kunstig intelligens og algoritmer på arbeidsplassen (herunder algoritmestyrte ledelse, personvern, og diskriminering)
3. Innovasjon (Fintech)
4. Kompetanse
5. Bærekraft
6. Cybersikkerhet
7. Digital suverenitet

1) Kunstig intelligens (KI) i norsk finansnæring

Under Arendalsuka i 2022, lanserte Finansforbundet en rapport om bruken av kunstig intelligens i norske banker og forsikringsselskaper. Kartleggingen ble gjennomført i samarbeid med PA Consulting, og var basert på omfattende dybdeintervju og spørreundersøkelser av nærmere 40 selskaper.

Funnene viser at:

- 85% bruker løsninger basert på KI-teknologi i det daglige.
- Det er bank og skadeforsikring som leder an i utvikling og anvendelse, mens liv & pensjon følger etter.

	Kunder			
	Generelle løsninger			
	Bank	Skadeforsikring	L&P	Bank og forsikring totalt
Chatbots	62%	38%	50%	52%
Neste beste handling	77%	50%	17%	56%
Prediksjon av kundeavgang	38%	25%	17%	30%
Personalisering av digitale kanaler basert på KI	54%	13%	17%	33%
	Bransjespesifikke løsninger			
KI til etterlevelse og svindel deteksjon	77%	75%	0%	59%
KI til prising av forsikring eller lån	23%	63%	17%	33%
Automatisert innvilgelse av lån eller forsikring, inkludert oppgjør	8%	50%	33%	26%
Bildegjenkjenning	54%	13%	0%	26%

Rapporten tok videre for seg kartlegging av følgende områder:

- **Anskaffelse og utvikling:** Her så man en tendens til at selskaper i større grad enn tidligere ønsker å kjøpe ferdigtrente modeller og løsninger, heller enn å utvikle dette selv. De store miljøene, spesielt i større banker og forsikringsselskaper, utviklet tidligere mange av løsningene selv. At man i fremtiden vil fokusere mer på å implementere standardløsninger, betyr økt bruk av skyløsninger, noe som naturligvis forutsetter transisjon til sky. I tillegg vil man måtte ta høyde for eventuelle fallgruver som oppstår når modeller er trent på data utenfor EU/EØS.

- **Kompetansebehov:** Kartleggingen viste at kompetansebehov er i stadig og rask endring. Hadde vi gjennomført denne rapporten for bare 3 år siden, ville svarene knyttet til etterspurt kompetanse, vært helt annerledes. Tidligere var fokuset i stor grad på å ansette *data scientist*. Nå er fokuset mer rettet mot folk som har ekspertkompetanse på skyløsninger. I tillegg ser man et ønske om å ansette mennesker som evner å identifisere mulighetene for bruk av KI i bedriften.
- **Barrierer for bruk av KI:** Rapporten viste at man utfordres av mangel på gode use-caser. Dette kan delvis forklares med at man fremdeles har en «silo-tankegang» i næringen, hvor de ulike områdene internt i selskapene ikke har tilstrekkelig dialog. Mao; mangel på tilstrekkelig tverrfaglighet. Den tekniske infrastrukturen (kompleks arkitektur og *legacy* systemer) nevnes som et hinder for bruk av KI-teknologier. De mindre aktørene har også utfordringer knyttet til det å ha tilstrekkelig mengder data. Tillit nevnes som en utfordring. Dette gjelder ikke kun tilliten kundene har til løsningene, men også internt i bedriftene. De ansatte må i tilstrekkelig grad stole på at beslutninger som tas eller råd som gis av KI-løsninger er riktige og gode.
- **Ansvarlig bruk av kunstig intelligens:** Kartleggingen viste at kompleksiteten i modellene kan skape utfordringer, spesielt mtp forklarbarhet. Forklarbarheten er avgjørende for tilliten og for å kunne ta i bruk nye løsninger. Det uttrykkes også at man ønsker å ansette egne folk for å sikre ansvarlig bruk av KI i bedriftene.
- **Fremtidig bruk av KI:** 89% av respondentene forventer økt bruk i tiden fremover. Man forventer at gapet mellom små og store aktører vil øke. Her kan derimot skyløsninger virke noe modererende. Forklarbarhet og tillit til løsningene preger fokuset fremover.

Rapporten viser at utbredelsen av tjenester og løsninger basert på kunstig intelligens er høy i norsk finansnæring, og det er liten tvil om at kunstig intelligens vil ha enorm påvirkning på arbeidslivet. Finansforbundet roser regjeringens bevilgning på 1 milliard kroner, over de neste 5 årene, til forskning på kunstig intelligens og digital teknologi. Her mener vi at det vil være spesielt viktig at det forskes på hvilke konsekvenser økt bruk av KI-teknologier har på arbeidslivet. I tillegg, understreker Finansforbundet at regulering av disse teknologiene vil være avgjørende for å sikre etisk og ansvarlig bruk av kunstig intelligens på norske arbeidsplasser.

På EU-nivå er det igangsatt et enormt lovgivningsarbeid rundt kunstig intelligens. Artificial Intelligence Act (AIA) er på vei mot vedtakelse, og må forventes komme inn i norsk lovgivning gjennom EØS-avtalen. Ifølge forslaget til Kommisjonen er kunstig intelligens på arbeidsplassen klassifisert som høy risiko, og stiller således ekstra strenge krav til produktene og de som bruker dem. AIA er imidlertid ikke nok, det er et stort behov for ytterligere regulering av kunstig intelligens brukt overfor arbeidstakerne.

2) Kunstig intelligens og algoritmer på arbeidsplassen

Algoritmestyrte ledelse

Gjennom pandemien har arbeidshverdagen for alvor blitt digital, og de siste årene har flere virksomheter tatt i bruk kunstig intelligens eller andre algoritmestyrte verktøy i ledelsen av arbeidstakere (algoritmestyrte ledelse). Algoritmer overtar stadig mer av oppgavene som tradisjonelt har vært utført av menneskelig ledelse. I rekrutteringsprosesser kan algoritmer

sende ut stillingsannonser, *screeene* og teste kandidatene. I daglig ledelse kan algoritmer fordele skift og oppgaver, måle prestasjoner, overvåke og kontrollere.

På grunn av det skjeve styrkeforholdet mellom partene i arbeidslivet har arbeidstakere et særlig behov for beskyttelse. Selv om algoritmostyrt ledelse kan gi fordeler – som økt effektivitet og konkurransekraft – oppstår nye utfordringer. Eksempler er økt bruk av personopplysninger, kontroll og overvåkning. Finansforbundet understreker viktigheten av verktøy som beskytter arbeidstakere.

Den kommende lovgivningen rettet mot kunstig intelligens fra EU, (deriblant KI-forordningen) er ikke nok for å møte utfordringene i arbeidslivet. Lovgivningen mangler rettighetsbestemmelser som arbeidstaker kan påberope seg overfor arbeidsgiver.

Tiltak:

- Evaluering av den arbeidsrettslige lovgivningen
- Gjøre de tilpasninger som er nødvendig for å sikre arbeidstakeres rettigheter i møte med KI og algoritmostyrt ledelse
- Gjøre nødvendige tilpasninger i arbeidsrettslig lovgivning og prosesslovgivningen for å sikre effektiv håndhevelse av rettighetene

Personvern

Vern av personopplysninger blir viktigere i takt med at teknologien utvikler seg. Bruk av teknologi som kunstig intelligens forutsetter store mengder data, hvorav mye er personopplysninger.

Ansattes personvern er ikke godt nok ivaretatt gjennom dagens lovgivning som i hovedsak er basert på EU-lovgivning, herunder personvernforordningen (GDPR). Personvernforordningen er vanskelig tilgjengelig og utfordrende å omsette i praksis. Den har et stort virkeområde og baserer seg på generelle prinsipper. I tillegg skiller regeloppbygningen og språket seg fra annen norsk lovgivning. Dette er krevende å forholde seg til for arbeidsgivere, og gjør det vanskelig for ansatte å forstå sine rettigheter.

Finansforbundet etterlyser en særskilt lovgivning for behandling av personopplysninger i arbeidslivet. Vi fremhever personvernforordningen art. 88 som åpner for å fastsette nærmere regler for behandling av arbeidstakeres personopplysninger i ansettelsesforhold. Behovet for gjennomgang og evaluering av personvernet i arbeidslivet er stort og det haster.

Tiltak:

- Gjennomgang og evaluering av personvernet i arbeidslivet
- Utvikling av særskilt lovgivning for behandling av personopplysninger i arbeidslivet.

Diskriminering

En annen utfordring ved algoritmostyrt ledelse er diskriminering. Problemet er ikke bare diskrimineringen i seg selv, men også at den er vanskelig å avdekke og imøtegå.

Bruk av algoritmer innebærer risiko for nye former for diskriminering. Det er en fare for at eksisterende fordommer og samfunnsstrukturer som virker diskriminerende forsterkes. Algoritmer er i stand til å håndtere flere prosesser og avgjørelser enn mennesker på kortere tid. Dersom bruk av algoritmer først får diskriminerende utslag, kan følgelig konsekvensene bli store.

Dagens lovgivning knytter diskrimineringsvernet til nærmere angitte grunnlag, deriblant kjønn, etnisitet og alder. Utviklere av algoritmer vil trolig forsøke å unngå at avgjørelser tas på bakgrunn av de etablerte diskrimineringsgrunnlagene. Samtidig kan tempo og omfang av avgjørelsene som fattes på bakgrunn av algoritmer aktualisere behov for nye diskrimineringsgrunnlag. Det er derfor nødvendig med evaluering av diskrimineringsgrunnlagene, herunder behov for å inkludere flere.

I tillegg til evaluering av diskrimineringsgrunnlagene vil Finansforbundet fremheve behovet for en gjennomgang av problemstillingen knyttet til indirekte diskriminering gjennom algoritmer. Indirekte diskriminering er i denne sammenhengen særlig vanskelig å oppdage fordi vi ikke har innsikt i parameterne, forstår hvordan algoritmene fungerer og hvilke datasett de operer på bakgrunn av.

Tiltak:

- Evaluering av eksisterende lovverk, særlig diskrimineringsgrunnlagene og problemstillinger knyttet til indirekte diskriminering.
- Prosessregler som sikrer arbeidstakernes diskrimineringsvern også når diskriminering skjer gjennom algoritmer.

3) Innovasjon (Fintech)

Ifølge en [pre-regulatorisk sandkasse](#), gjennomført av Digital Europe i juni i år, vil det i snitt koste europeiske startups 300,000 euro å bli såkalt *AI Act compliant*. For norsk innovasjonsevne, derunder også innovasjon i finansnæringen (eg: Fintech), er det derfor viktig at det allerede nå legges til rette for å forberede norsk næringsliv på de reguleringskrav som vil komme fra EU på dette området. Dette innebærer blant annet veiledning og bistand. I den anledning, vil Finansforbundet blant annet trekke frem arbeidet Digitaliseringsdirektoratet har gjort med en [veileder for ansvarlig bruk og utvikling av kunstig intelligens](#), som et godt initiativ.

Tiltak:

- Det må legges til rette for veiledning og bistand for å forberede, spesielt startups og SMB-er, på reguleringskrav knyttet til etisk og ansvarlig bruk av kunstig intelligens.
- Det bør vurderes å opprettes finansielle hjelpetiltak som sikrer norsk innovasjonsevne i møte med nye reguleringskrav fra EU, med spesielt fokus på regulering knyttet til kunstig intelligens.

4) Kompetanse

Kompetanse er et gjennomgående tema og er nevnt som et spesifikt behov under de fleste andre punkt i dette innspilldokumentet. Det er mange grunner til dette, blant annet fordi riktig kompetanse er essensielt for å kunne gjennomføre det grønne skiftet og for å utvikle et

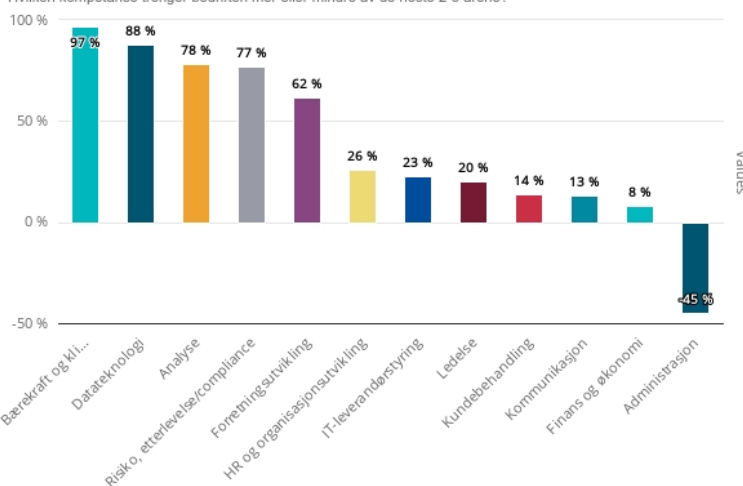
innovativt og bærekraftig norsk næringsliv. Kompetente ansatte og tillitsvalgte er også en forutsetning for å sikre reell innflytelse i et fungerende bedriftsdemokrati. Særlig rundt innføring av nye verktøy og systemer er dette avgjørende.

Vi mener det er viktig at norske arbeidstakere sikres reelle muligheter til kompetanseheving og at bedriftene gjennomfører kompetansekartlegginger, og legger kompetanseutviklingsplaner. Samtidig som det er viktig at bedriftene legger til rette må også arbeidstakerne ta ansvar for å delta på etter- og videreutdanningstilbud. Dette vil være en styrke for alle parter, både gjennom lønnsomme bedrifter, kompetente arbeidstakere og et effektivt og velorganisert norsk næringsliv.

Kompetanse, og ikke minst riktig kompetanse, er en mangelvare i dag. Både i vår næring, finansnæringen, og i samfunnet for øvrig. Blant annet innen teknologi og bærekraft- og klimarisikokompetanse er det et stort behov for oppdatert kompetanse. 97 % av selskapene i finansnæringen melder at de har behov for ny kompetanse, særlig innenfor disse områdene, både ifølge NHO og Finans Norge. 88 % av næringen har behov for mer kompetanse innenfor datateknologi, mens 78 % har behov for mer kompetanse innenfor analyse. Det er for få personer med IT-kompetanse i arbeidslivet, og hele 60 % av finansnæringen svarte at de hadde hatt ubesatte stillinger innenfor IT det siste året.

Finansnæringens kompetansebehov

Hvilken kompetanse trenger bedriften mer eller mindre av de neste 2-3 årene?

Figuren viser andelen bedrifter som svarer at de trenger mer kompetanse innenfor kompetanseområdet fratrukket andelen som svarer de trenger mindre av kompetansen. En positiv nettoverdi tolkes gjerne som økt etterspørsel etter kompetanse de neste 2-3 årene. Tallene er vektet etter antall ansatte i bedriften.

Kilde: Kompetansesjekken/Finans Norge.

Utdanning av nye grupper innen disse, og andre, fagområder er nødvendig og haster. I dag mangler Norge 40 000 teknologer og andre fageksperter innen IT, og hele 27 000 søkere til høyere utdanning i år har minst ett teknologistudium i søknaden sin. Dessverre finnes det kun 2700 studieplasser innen IKT i Norge i dag og det er svært bekymringsfullt. Hele utdanningssektoren må styrkes både når det gjelder studietilbud og kompetanse rundt digitalisering. Særlig viktig er det at universitets- og høyskolesektoren får nok ressurser til å utvikle og sikre relevant fagkompetanse innen fagfeltet digitalisering og KI. Både når det gjelder ordinære studieprogram og for etter- og videreutdanningsprogram.

Livslang læring og tiltak for å styrke etter- og videreutdanning blir stadig viktigere. Derfor er vi glade for at det er bevilget midler til et bransjeprogram både innen finans og IKT. Vi tror slike kortere, næringsrettede tiltak utviklet for dem som allerede er i arbeid blir en sentral del av løsningen fremover.

Tiltak:

- Sikre høyere deltakelse i etter- og videreutdanning, blant annet ved å utvikle kortere og mer næringsrettede utdanningstilbud.
- Etablere nye IKT-studietilbud og inkludere teknologi som en del av andre studietilbud.
- Myndighetene og arbeidsgiverne må sikre god nok tid til kompetansehevende tiltak ved innføring av nye reguleringer.
- Arbeidsgiverne må gjennomføre kompetansekartlegginger og behovsanalyser, samt legge til rette for kompetansehevende tiltak. Arbeidstakerne må samtidig ta ansvar for egen kompetanseutvikling.

5) Bærekraft

Finansnæringen spiller en nøkkelrolle i en bærekraftig omstilling av samfunnet. Det ligger derimot en stor utfordring i dette arbeidet i tilgangen på data. Finansnæringen trenger gode data til rapportering, for å hjelpe kunder i omstillingsprosesser, samt for å legge til rette for videre bærekraftig utvikling.

Med implementeringen av Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) vil mengden bærekraftsdata på selskapsnivå øke. Dette fordrer samtidig behovet for bedring av informasjonsinfrastrukturen rundt bærekraftsdata i Norge.

Enkelte bedrifter i finansbransjen har igangsatt arbeid for å bedre datainfrastrukturen for bærekraft. Samtidig opplyser mange at det er problemer knyttet til tilgjengelighet og kvalitet på de datakilder som er tilgjengelig i dag. Data som er relevant for både bærekraftsarbeidet og utvikling av gode ESG-risikomodeller, er ofte spredt på forskjellige databaser og er av varierende kvalitet.

Aktørene i finansbransjen kan ikke alene påta seg ansvaret med å få disse dataene på plass. Her er det behov for at myndighetene, i dialog med finansnæringen og andre aktuelle bransjer, initierer tiltak for å få samlet aktuell data i en sentral database.

I utvalgsrapporten om gjennomførelsen av CSRD ([NOU 2023:15](#)) ble det diskutert en sentralisert nasjonal løsning rundt bærekraftsdata for selskaper. Dette er noe Finansforbundet støtter. I påvente av innføring av European Single Access Point (ESAP), burde denne databasen bli bygget opp så tett på europeiske standarder som mulig, for å gjøre integrasjon av norsk finansiell og bærekraftsdata så sømløst som mulig.

En sentral offentlig database for bærekraftsinformasjon vil lette arbeidet med bærekraftig omstilling, samt bidra til bedre beslutningsgrunnlag for både private og offentlige aktører. I bunn må det ligge gode API-løsninger som gjør det mulig for finansnæringen å ta i bruk databasen i interne systemer.

Tiltak:

- Samle klimaregnskap et sted. Regjeringen må få på plass en felles løsning rundt registrering av klimaregnskap (både for de med krav og for de som gjør det frivillig). Her vil det være naturlig å se på Brønnøysundregisteret som et aktuelt sted for registrering. Registeret burde bli bygget opp rundt europeiske standarder i påvente av ESAP. Dette vil også kunne legge til rette for fremtidig registrering av data på forhold til relatert til sosiale og styringspørsmål.

- Bygge opp en nasjonal database for bærekraftsinformasjon. Videreutvikle offentlig/privat samarbeid rundt deling av data om klimarisiko, naturrisiko, biomangfold, og bidra til tilgjengeliggjøring av data. Dette bør inkludere data slik som regnskapstall, klimaregnskap (totale utslipp og justert per omsetning og ansatt), miljøsertifisering, naturregnskap, og annen informasjon fra annen regulativ rapportering.
- Tilgang til faktisk strømforbruk gjennom Elhub. Bygg står for 40 % av energibruken i Norge i dag. Regjeringen bør jobbe for at finansnæringen får tilgang til faktisk strømforbruk på en måte som ikke bryter med personvern hensyn. Dette vil sette finansnæringen i stand til å ta en mer aktiv rolle for å energieffektivisere dagens bygningsmasse.
- Tilgang til landbruksdata. Landbruk er en av næringene med størst utslipp i Norge og det er inngått en klimaavtale med næringen. Næringen har selv utviklet Landbrukets Klimakalkulator, hvor dataene foreløpig ikke er delt med finansnæringen. For at finansnæringen skal kunne bidra til å omstille landbruket, så er finansnæringen avhengig av dataene i klimakalkulatoren. Regjeringen bør legge til rette for at dataene innsamlet i landbrukets klimakalkulator kan bli delt med finansnæringen og andre aktuelle aktører.

6) Cybersikkerhet og beredskap

Finansnæringen er en viktig del av Norges samfunnskritiske infrastruktur, og inngår som en vesentlig del av den totale beredskapen.

I sin siste rapport om risikovurdering, poengterer Nasjonal Sikkerhetsmyndighet at lange og uoversiktlige leverandørkjeder utgjør en sårbarhet for angrep. Dette ble også trukket frem i Stortingsmeldingen om Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet. Gitt finansnæringens rolle som en grunnleggende nasjonal funksjon, vil angrep på leverandørkjeder av IKT-tjenester med store kundebaser kunne få omfattende konsekvenser.

Finanstilsynet mottok i 2022 over 240 meldinger om utkontraktering. Dette tallet er 20% høyere enn foregående år. Finanstilsynets risiko og sårbarhetsanalyse (ROS, 2023) påpekte blant annet mangler i etterlevelsen av gjeldende regelverk ved utkontraktering av IKT-virksomhet, samt at enkelte foretak har mangelfull oppfølging av leverandørers etterlevelse av foretakets sikkerhetskrav. Økt bruk av underleverandører og utkontraktering bidrar til mer kompleksitet og lange leverandørkjeder, noe som igjen kan medføre sårbarhet for angrep eller operasjonell svikt.

EU forordningen, Digital Operational Resilience Act (DORA), har til hensikt å styrke den operasjonelle motstandsdyktigheten i finanssektoren. DORA stiller strengere krav til finansforetak i EU/EØS, samt deres leverandører av kritisk informasjonens- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Denne forordningen vil dermed medføre krav til økt oppmerksomhet rundt verdikjedeproblematikken. Finansforetak i Norge må allikevel ha et bevisst forhold til hva slags type kompetanse som utkontrakteres, og hva som ikke bør utkontrakteres.

Lange leverandørkjeder øker også risikoen for brudd på menneske- og arbeiderrettigheter, og personvern for privatpersoner. Aktsomhetsvurderinger gjort under Åpenhetsloven kan være med på å kartlegge svakheter i leverandørkjeden og finne løsninger som styrker beredskapen. Det er derfor bekymringsverdig viser at en av fem kontrollerte bedrifter mangler redegjørelse

for aktsomhetsvurdering, ifølge tall fra Forbrukertilsynet. Finansforbundet mener at det bør opprettes ytterligere tiltak for å bedre etterlevelsen av Åpenhetsloven, blant annet gjennom veiledning og øvrige kompetansetilbud.

Finansforbundet har tidligere kritisert utflagging av tjenester, blant annet grunnet tap av kompetanse. Vi mener derfor at det er grunnlag for å undersøke nærmere hvilke erfaringer næringen har gjort seg med det å legge IKT-funksjoner til land utenfor Norge, for å kartlegge hvilke konsekvenser dette har for det å kunne ivareta kritisk kompetanse i Norge. Utfordringen med å ha for lite kompetanse er at vi mister verdifull bestiller-, innkjøps- og kontrollkompetanse, noe Finansmarkedsmeldingen for 2023 også belyser.

På sektornivå jobber norsk finansnæring systematisk med beredskap og risikostyring. I finansnæringen arbeides det systematisk med beredskap og risikostyring. Beredskapsutvalget for finansiell infrastruktur (BFI), underlagt Finanstilsynet, kommer frem til og koordinerer tiltak for forebygging og respons på situasjoner som skaper forstyrrelser i den finansielle infrastrukturen. Finansnæringen har også et svært godt samarbeid gjennom, blant annet, Nordic Financial CERT (NFCERT), og man anser på så måte norsk finansnæring som godt rustet i møte med cybertrusler.

Det er derimot et behov for økt tverr-sektoriell samhandling. Koordinering, informasjonsutveksling og tydelig rollefordeling på tvers av ulike sektorer er avgjørende for å sikre Norges totalberedskap. Man har også sett hvordan angrep på finansiell infrastruktur kan få konsekvenser for andre sektorer utenfor finanssektoren. Dette krever sentral krisehåndtering. Finansnæringen har lang erfaring og omfattende kompetanse med sikkerhet og risikostyring, og vil kunne bistå med verdifull kapasitet, dersom det legges til rette for dette.

Tiltak:

- Sikre systematiske representasjon av finansnæringen i sentrale rådsstrukturer.
- Styrking av samhandling på tvers av sektorer og myndigheter, med tydelig rollefordeling og effektiv informasjonsutveksling.
- Forbedre veilederen for Åpenhetsloven, samt tilby kompetansetilbud for bedrifter og ansatte som skal etterleve denne.

7) Digital suverenitet

Avslutningsvis ønsker Finansforbundet å påpeke at norsk tilstedeværelse i den felleseuropeiske debatten er svært viktig. Den nære tilknytningen til EU på både politisk og kommersielt plan, gjør det avgjørende med aktiv deltakelse i de prosesser som er tilgjengelige for Norge. På den globale arena, utgjør det europeiske fellesskapet en vesentlig stemme, og Norge vil således være tjent med aktiv deltakelse. Dette er i stor grad også en del av arbeidet med å sikre Norges og EUs digitale suverenitet.

Det er også verdt å merke seg Europarådets arbeid med regulering knyttet til bruken av kunstig intelligens. Europarådet har 46 europeiske medlemsland, deriblant Norge, og fokuserer på ivaretagelse av menneskerettigheter, demokrati og rettssikkerhet. Deres Committee on Artificial Intelligence (CAI), har utarbeidet et foreløpig dokument som danner grunnlaget for en ny europeisk konvensjon for kunstig intelligens, basert på bestemmelsene i Den europeiske menneskerettskonvensjonen. Her bør Norge ta en desto større rolle.

Finansforbundet er grunnleggende positive til det initiativ som Nordisk Ministerråd har igangsatt ved å opprette en gruppe for kunstig intelligens, med spesielt fokus på hvordan disse teknologiene påvirker demokratiet. Denne typen samarbeid er viktig for å sikre Norges stemme i de internasjonale fora hvor effekten av økt digitalisering diskuteres.

Tiltak:

- Økt tilstedeværelse i Europarådets Committee on Artificial Intelligence (CAI).
- Det bør vurderes å etablere mekanismer for samarbeid på tvers i Norden med fokus på arbeidsliv og ansattes personvern i møte med ny teknologi og økt digitalisering.

Med vennlig hilsen

FINANSFORBUNDET

Vigdis Mathisen

Forbundsleder